

Premievaststelling Vrijwillige verzekeringen 2024

Premies voor de Ziektewet, WW, WAO en WIA



Inhoudsopgave

1. Belangrijkste ontwikkelingen	1
1.1. Algemeen	1
1.2. Het verzekerdenbestand	1
2. Premies	3
2.1. Algemeen	3
2.2. Premie Ziektewet	3
2.3. Premie WW	4
2.4. Premie WAO/WIA	4
Bijlage I Financieel overzicht vrijwillige verzekeringen	5
Colofon	6

1. Belangrijkste ontwikkelingen

1.1. Algemeen

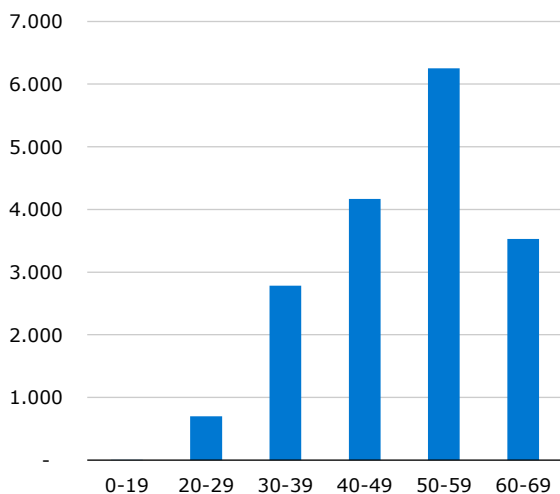
Werknemers zijn verplicht verzekerd voor de werknemersverzekeringen. Zelfstandigen, personen die tijdelijk niet werken, ontwikkelingswerkers en alfahulpen¹ hebben de mogelijkheid om zich bij UWV vrijwillig te verzekeren voor de Ziektewet, WW, WAO en WIA of een combinatie hiervan. De aanmeldtermijn hiervoor is maximaal 13 weken na beëindiging van een verplichte werknemersverzekering. Per oktober 2023 zijn er ongeveer 17.550 vrijwillig verzekerden bij UWV. Ter vergelijking: volgens het CBS was in 2022 het aantal mensen met een hoofdbaan als zzp'er 1,2 miljoen.² Slechts een fractie hiervan maakt dus gebruik van de vrijwillige verzekering. Zelfstandigen hebben ook de mogelijkheid om een Ziektewet/WIA verzekering af te sluiten bij een private verzekeraar of zich niet te verzekeren.

Voor de premieberekening bepaalt UWV de verwachte lasten en het verwacht verzekerd bedrag in 2024. Daarnaast wordt er gerekend met een indexeringspercentage van 3,73% per 1 januari 2024 en zijn voor de ramingen de realisaties tot en met september 2023 gebruikt. De premies worden in beginsel kostendekkend bepaald en zijn voor de WW, WAO en WIA gemaximeerd op de verplichte premiepercentages van de werknemersverzekeringen. De vastgestelde premiepercentages voor 2024 zijn te vinden in tabel 2.1.

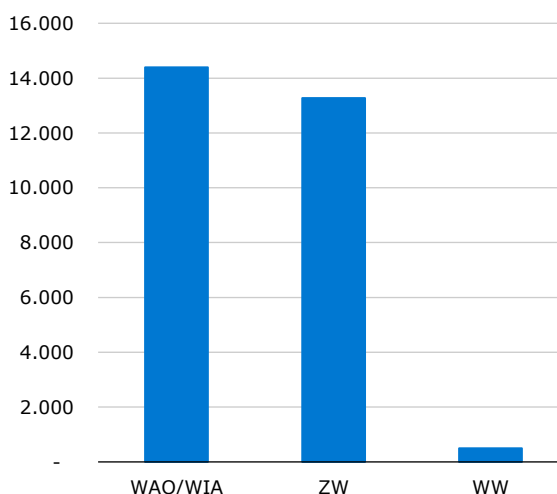
1.2. Het verzekerdenbestand

Per oktober 2023 heeft UWV ongeveer 17.550 vrijwillig verzekerden. De grootste groep vrijwillig verzekerden bij UWV bevindt zich in de leeftijdscategorieën 40-49 jaar en 50-59 jaar en de meeste verzekerden zijn verzekerd voor de WAO/WIA en/of Ziektewet. Als persoon kan je je verzekeren voor meerdere wetten, vandaar dat de som van de aantallen in figuur 1.2. hoger ligt dan het totaal aantal vrijwillig verzekerden.

Figuur 1.1. Aantal vrijwillig verzekerden per leeftijdscategorie



Figuur 1.2. Aantal vrijwillig verzekerden per wet

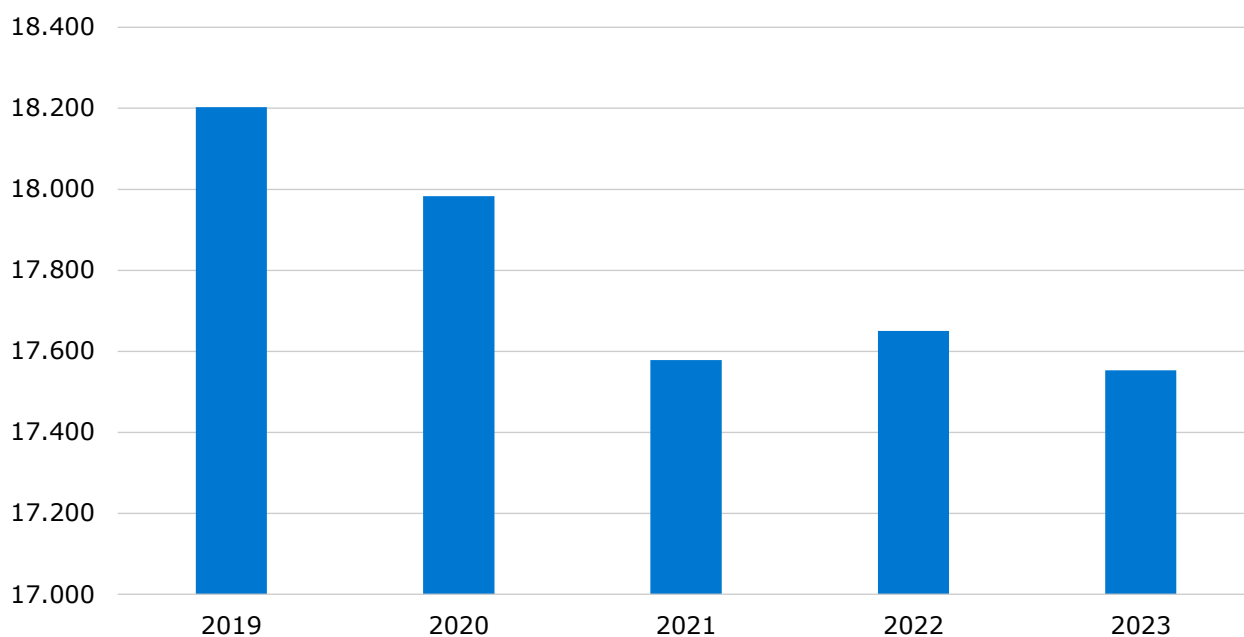


¹ Alfahulpen zijn huishoudelijke hulpen die minder dan 4 dagen voor 1 opdrachtgever werken.

² Ontwikkelingen zzp, CBS (2023).

Figuur 1.3 laat zien dat het aantal vrijwillig verzekerden bij UWV in 2020 en 2021 is gedaald, maar in 2022 licht steeg. Echter, een jaar later is de populatie weer met circa 100 gedaald.

Figuur 1.3 Aantal vrijwillig verzekerden 2019 – 2023



2. Premies

2.1. Algemeen

UWV stelt jaarlijks de premies voor de vrijwillige verzekeringen vast. In beginsel worden deze premies op kostendekkend niveau vastgesteld. Echter, in de Wet financiering sociale verzekeringen (Wfsv) is opgenomen dat voor de WW, WAO en WIA geldt dat de premie niet hoger mag zijn dan het door het ministerie van SZW landelijk vastgestelde wettelijke premiepercentage. De Ziektewet kent geen landelijk vastgesteld wettelijk premiepercentage en wordt daarom op kostendekkend niveau vastgesteld, zonder maximering.

In tabel 2.1 staan de vastgestelde premies voor de vrijwillige verzekeringen Ziektewet, WW, WAO en WIA voor de premiejaren 2020-2024.

Tabel 2.1. Premiepercentages vrijwillige verzekeringen 2020-2024

Premiepercentages	2020	2021	2022	2023	2024
Ziektewet					
Landelijk	8,25	9,20	9,20	9,00	9,50
Alfahulpen	7,40	7,95	7,95	7,80	8,20
WW	1,85	1,90	1,90	1,80	1,40
WAO	6,77	7,03	7,05	7,11	7,54
WIA	7,53	7,81	7,89	7,98	8,31

2.2. Premie Ziektewet

De vrijwillige verzekering Ziektewet kent twee premies, namelijk een uniform landelijke premie en een premie voor degenen die ingezet worden voor het verlenen van huishoudelijke hulp, met hun eigen verzekeringsvoorwaarden (alfahulpen). UWV bepaalt het kostendekkend premiepercentage op basis van de raming van de totale lasten en het verwacht verzekerd bedrag in 2024³.

De formule voor de kostendekkende premie Ziektewet ziet er als volgt uit:

$$\text{De kostendekkende Ziektewet premie} = \frac{\text{Verwachte totale lasten Ziektewet}}{\text{Verwacht verzekerd bedrag Ziektewet}}$$

Het aantal vrijwillig verzekerden voor de Ziektewet is in oktober 2023 ongeveer 13.300. Naar verwachting is het aantal uitkeringsjaren in 2024 ongeveer gelijk aan het aantal in 2023. De gemiddelde jaaruitkering stijgt structureel ieder jaar en zal naar verwachting verder stijgen in 2024.

De raming van de totale lasten komt voor 2024 uit op ruim € 39 miljoen, waarvan € 35 miljoen uitkeringslasten, € 2 miljoen aan uitvoeringskosten en € 2 miljoen aan lasten Zorgverzekeringswet (Zvw). Dit is een stijging ten opzichte van 2023 (€ 37 miljoen).⁴

Het verzekerd bedrag steeg de afgelopen jaren geleidelijk, maar daalde begin 2021. Aangezien het niveau sindsdien weer licht stijgend is, wordt de aanname gedaan dat deze trendbreuk eenmalig is als gevolg van de coronacrisis. Op basis hiervan stijgt het geraamd verzekerd bedrag voor 2024 van € 406 miljoen naar € 412 miljoen.

Het kostendekkende premiepercentage voor 2024 is op basis van deze ramingen berekend op 9,50%. De Ziektewet kent geen landelijk vastgesteld wettelijk premiepercentage. De Ziektewet-premie 2024 voor vrijwillig verzekerden is 0,50 procentpunt hoger dan het percentage voor 2023.

³ Vrijwillige verzekerden mogen zelf hun dagloon (verzekerd bedrag) kiezen tot het maximum dagloon.

⁴ De bedragen genoemd voor 2023 zijn gebaseerd op 9 maanden realisatie en betreffen hierom deels ramingen.

Alfahulpen betalen een lagere premie van 8,20%, omdat ze de eerste 6 weken geen recht hebben op een Ziektewet-uitkering.

2.3. Premie WW

Bij de vrijwillige verzekering WW gaat het om een relatief gering aantal verzekerden en niet meer dan enkele uitkeringen⁵. Het volume in uitkeringsjaren neemt in 2023 significant af en zal naar verwachting in 2024 licht toenemen. Daarnaast verwacht UWV dat de gemiddelde jaaruitkering zal stijgen. De raming van de totale lasten voor de WW 2024 bedraagt € 0,4 miljoen.

De ontwikkeling van het verzekerd bedrag laat over de afgelopen jaren eveneens een dalende trend zien, maar is in 2023 licht gestegen wegens een hoge indexatie tot € 30 miljoen. Voor 2024 wordt eveneens een verzekerd bedrag verwacht van € 30 miljoen.

De kostendekkende premie voor 2024 is 1,40%. Voor 2023 geldt een landelijk vastgesteld wettelijk premiepercentage van 7,64% voor de WW. Aangezien de kostendekkende premie lager is, wordt de WW-premie van de vrijwillige verzekering vastgesteld op 1,40%.

2.4. Premie WAO/WIA

Het aantal vrijwillig verzekerden voor de WAO/WIA is ongeveer 14.400. De totale lasten voor de WAO/WIA zijn voor 2024 geraamd op circa € 47 miljoen, waarvan € 41 miljoen uitkeringslasten voor de WAO/WIA, € 3 miljoen uitvoeringskosten en € 3 miljoen Zvw-lasten. Dit is een stijging ten opzichte van 2023 (€ 46 miljoen).

De ontwikkeling van het verzekerd bedrag liet over de afgelopen jaren een stijgende trend zien, behalve begin 2021. Aangezien het niveau hierna weer toeneemt, wordt ook hier de aanname gemaakt dat dit een eenmalige trendbreuk is als gevolg van de coronacrisis. Op basis hiervan stijgt het geraamd verzekerde bedrag van de WAO/WIA voor 2024 van € 478 miljoen naar € 482 miljoen.

De kostendekkende premie vrijwillige verzekering voor de WAO/WIA komt in 2024 uit op 9,70%. De WAO-premie voor vrijwillig verzekerden mag niet hoger gesteld worden dan de wettelijke maximumpremie van 7,54% voor 2024. Dit is het hoge premiepercentage van de gedifferentieerde premie voor het Arbeidsongeschiktheidsfonds (Aof) voor verplicht verzekerden. Het gaat bij deze verzekeringsvorm om een beperkt aantal personen dat nog op basis van de WAO verzekerd kan zijn. De WAO-premie voor vrijwillig verzekerden is 0,43%-punt hoger dan het percentage voor 2023.

De WIA-premie voor vrijwillig verzekerden mag niet hoger gesteld worden dan de som van het wettelijke premiepercentage van 7,54% en het gemiddeld percentage Werkhervattingskas onderdeel WGA voor verplicht verzekerden van 0,77%. Het premiepercentage voor de WIA in 2024 wordt hierdoor op 8,31% vastgesteld. De WIA-premie voor vrijwillig verzekerden is daarmee 0,33%-punt hoger dan het percentage voor 2023.

Doordat de premies van de vrijwillige verzekeringen WIA en WAO de afgelopen jaren niet kostendekkend vastgesteld konden worden, werd de ontwikkeling van de premie volledig bepaald door de ontwikkelingen van de wettelijk vastgestelde premie voor de WAO/WIA (Aof-premie) en de gemiddelde WGA-premie binnen de Werkhervattingskas. Dit heeft een continue stijging deze premies tot gevolg gehad.

De baten van de premies WAO/WIA voor 2024 worden geraamd op € 40 miljoen. De raming van de totale lasten komt voor 2024 uit op € 47 miljoen. Dit betekent een tekort van € 7 miljoen dat door het Aof wordt gefinancierd.

⁵ Bijvoorbeeld ontwikkelingswerkers.

Bijlage I Financieel overzicht vrijwillige verzekeringen

Tabel I.1. Financieel overzicht vrijwillige verzekeringen

Bedragen x € 1 miljoen

	2020	2021	2022	2023	2024
Baten					
Premiebaten	64	68	70	75	79
WAO/WIA	32	33	34	38	40
Ziektewet	31	34	35	37	39
WW	1	1	1	1	0
Totale baten	64	68	70	75	79
Lasten					
Uitkeringslaten	70	65	65	73	75
WAO/WIA	37	36	37	40	41
Ziektewet	33	29	28	33	35
WW	1	0	0	0	0
ZVW	5	5	4	5	5
Uitvoeringskosten	5	5	5	5	5
Totale lasten	80	74	74	83	86
Saldo	-16	-7	-5	-8	-7

Colofon

Uitgave

UWV

Financieel Economische Zaken

Afdeling Planning, Control en Analyse

Postadres

Postbus 58285

1040 HG Amsterdam

Inlichtingen

Fondsenbeheer@uwv.nl

Auteurs

Wibaut Jeurissen

Rogier Scheepers

Aan deze nota werkten mee

Neander Nijman

Volg ons



Disclaimer

Alles uit deze uitgave mag worden overgenomen, echter uitsluitend met bronvermelding.

UWV © 2023

